

Peste 3000 de râuri poluate. Cum oprim dezastrul?

În Republica Moldova nu există localitate prin care să nu susțină un râu, pârăiaș sau izvor. Din păcate, multe dintre aceste fire de apă au ajuns să fie puternic poluate și transformate în canale pentru deșeuri.

Cauzele poluării apei

Există o serie de cauze ale poluării surselor de apă de suprafață. Dacă am face un top al acestora, cu siguranță, depozitarea deșeurilor și reziduurilor menajere și organice pe maluri sau în apropierea sursei de apă ar ocupa locul întâi în motivele degradării calității apei.

Iată și alte cauze, deloc de neglijat, ale poluării apelor:

din atmosferă cauzate de ploile acide;

- Deșeurile toxice, radioactive, medicamentoase.

Consecințele poluării

Poluarea apei, care este, în mod inherent, legată de activitatea umană, poate avea consecințe grave asupra sănătății oamenilor și funcțiunării ecosistemului acvatic.

Se interzice deversarea, introducerea de poluanți într-un corp de apă de suprafață, într-un corp de apă subterană, în terenurile fondului de apă sau în terenurile din care este posibilă scurgerea într-un corp de apă de suprafață sau într-un corp de apă subterană.

Articolul 34 din Legea Apelor nr. 272 din 23.12.2011

• Pesticidele și ierbicidele utilizate în lucrările agricole, care ajung în sol fiind spălate de apă de ploaie sau prin prelucrarea terenului în zona de protecție a râului;

• Îngrășamintele chimice și alte surgeri de la combinație/complexele zootehnice;

• Scurgeri accidentale reziduale provenite de la diverse fabrici, dar și deversări intenționat ai unor poluanți;

• Depunerile de poluanți

Apa intoxicață este factorul principal al îmbolnăvirii oamenilor și a comunităților din zonele poluate. De la contaminarea mediului acvatic, are loc și intoxicația florei și faunei acvatice, precum și distrugerea sistemului de reproducere a organismelor naturii.

Apa poluată determină contaminarea bacteriologică sau poluarea chimică și radioactivă a legumelor, fructelor și zarzavaturilor care sunt iri-

gate cu apă poluată, așa cum este cea din toate râurile mici ale R. Moldova.

O apă poluată își schimbă PH-ul, duritatea și este mai puțin oxigenată. În mod evident, consumul apei poluate duce la contaminarea organismului uman cu diverse boli infecțioase.

Prevenirea poluării resurselor acvatice

În condițiile când fiecare picătură de apă este neprețuită de scumpă, prevenirea poluării apei trebuie să fie dezideratul principal al tuturor actorilor sociali.

Vă propunem o listă cu măsuri pentru prevenirea poluării, care poate fi extinsă conform specificului local:

- Crearea și îngrijirea fâșii riverane de protecție a apelor, împădurirea malurilor;
- Restabilirea zonelor umede pe cursul râurilor mici și mari;

• Monitorizarea regimului hidrologic ca barometru pentru calitatea și cantitatea apei;

- Construcția și reabilitarea infrastructurii în domeniul colectării și epurării apelor uzate din localitățile rurale și urbane;
- Conservarea și tamponarea fântânilor arteziene abandonate și nefolosite;

- Strâmutarea depozitelor de fertilizanți din zonele de protecție a apelor;
- Interzicerea aruncării și

depozitării deșeurilor pe malurile sau în albiile râurilor, descurajarea răufăcătorilor prin amenzi și penalități;

- Respectarea conceptualui protecției și utilizării durabile a apelor, astfel încât acestea să nu fie epuizate sau să nu ajungă la un prag critic;

• Implicarea populației în luarea deciziilor privind protecția și utilizarea apelor din râuri și fluvii, dar și a mediului înconjurător în general;

- Organizarea activităților de informare și educare a populației privind riscurile de poluare a apelor cu produse

de uz fitosanitar, detergenți, deșeuri, efectele acute și cronice și riscurile pentru sănătatea și mediului.

Un mediu sănătos poate fi asigurat doar dacă prevenim și neutralizăm orice sursă de poluare.

Articol realizat în cadrul proiectului „Managementul integrat al resurselor de apă în Republica Moldova – pentru o dezvoltare durabilă și populație sănătoasă”, elaborat de Mișcarea Ecologistă din Moldova, în cadrul Programului de Suport (granturi) destinate ONG-urilor de mediu în domeniul managementului integrat al resurselor de apă, administrat de Agenția „Apele Moldovei”, ca parte a Proiectului „Consolidarea cadrelui instituțional în sectorul de apă și sănătate din Republica Moldova (Faza 01)”, finanțat de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC) și Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA).

Veniturile și achizițiile șefilor curților de apel în 2018

Apartamente, mașini de lux și conturi pline

Unii șefi ai curților de apel din Republica Moldova și-au cumpărat anul trecut mașini de lux, pentru care au achitat sume fabuloase și și-au mărit spațiul de locuit, luând credite de la banici. Alții însă nu au achiziționat nimic în 2018. Reporterii Centrului de Investigații Jurnalistice au analizat declarațiile de avere și de interes ale președintilor curților de apel din țară și ale adjuncților acestora, depuse pentru anul 2018 și au aflat ce câștiguri au obținut magistrații și cât au cheltuit pentru apartamente și mijloace noi de transport.

Apartament nou pentru vicepreședinta Curții de Apel Cahul

Galina Vavrin, vicepreședinta Curții de Apel Cahul, conform declarației de avere și interes personale pentru 2018, a intrat în proprietatea unui apartament de 45,9 metri pătrați, pentru care a achitat peste 448 de mii de lei. Magistrata are un salarior de circa 22 de mii de lei pe lună, la care se adaugă pensia lunară de 12.750 de lei și cea de la aproape șapte mii a soțului. Astfel, pentru a-și putea permite noua locuință, judecătoarea a contractat un

împrumut de la bancă, în valoare de 454 de mii de lei, cu rata dobânzii de 7%, scadent în 2027.

Mașini noi în garajele șefilor Curților de Apel Cahul și Bălți

Şefii a trei curțil de apel și-au completat garajele în 2018 cu mașini de lux. Bunăoară Ruslan Petrov, președintele Curții de Apel Cahul, s-a ales cu un Audi A6 fabricat în 2013, pentru care a achitat doar 10 mii de euro (!). Pe site-urile de publicitate, prețurile pentru un astfel de automobil pornesc de la 17 mii de euro, în funcție de

dotări. Având venituri anuale de 411 mii de lei împreună cu soția, Petrov a împrumutat anul trecut, pentru a-și cumpăra mașina, 7.000 de euro, pe care trebuie să-i întoarcă până în 2023.

De două ori mai mult a scos din buzunar, pentru un Nissan Qashqai, vicepreședinta Curții de Apel Bălți, Aliona Corcenco. Magistrata arată în declarația de avere și interes că în 2018 a vândut cu 3.000 de euro un automobil mai vechi, de același model, iar în schimb și-a luat unul nou-nou, contra sumei de 19.500 de euro. Tot anul trecut judecătoarea a luat un împrumut de 100 de mii de lei de la o bancă, bani pe care trebuie să-i întoarcă timp de trei ani, cu rata dobânzii de doar 5%. Veniturile Alionei Corcenco și ale soțului acesteia în 2018 au constituit aproape 500 mii de lei.

Și colegul Alionei Corcenco, Gheorghe Scutelnic, și el vicepreședintele al Curții de Apel Bălți, s-a pricopisit anul trecut cu o mașină nouă. Aceasta a vândut o Toyota

Avensis cu 40 de mii de lei, iar în loc și-a cumpărat un autoturism de zece ori mai scump - o Skoda proaspăt scoasă din uzină, pentru care a achitat 445 de mii de lei. La fel ca și colega sa, pentru a-și permite achiziția, Scutelnic a contractat un credit de 200 de mii de lei, scadent în 2021, cu rata dobânzii de 11 la sută. Veniturile magistratului în 2018 se cifrează la puțin peste 500 mii de lei, din salariu și pensie, la care se adaugă venitul soției, în mărime de 53 de mii de lei.

Mai bine de jumătate din șefii curților de apel nu au achiziționat nimic în 2018

Ceilalți președinți și vicepreședinți ai curților de apel Ion Pleșca, Nelea Budăi și Iurie Iordan, președintele, respectiv vicepreședintele Curții de Apel Chișinău, Dimitrii Fujenco și Grigori Colev, președinte interimar, respectiv vicepreședinte al Curții

de Apel din Comrat, precum și Alexandru Gheorghieș, președintele Curții de Apel Bălți, nu au făcut achiziții importante anul trecut. Ion Pleșca a declarat salariul de 368 de mii de lei și onorariile de avocat în mărime de 146 de mii ale soției. Din activitatea didactică președintele Curții de Apel Chișinău a mai câștigat opt mii de lei. În același timp, pensia pentru 2018 a magistratului a constituit 348 de mii de lei. Nelea Budăi, subalterna lui Ion Pleșca, a ridicat în 2018 un salarior de 304 mii de lei, la care se adaugă circa șapte mii din activitatea didactică. Pensia magistratelor se cifrează la 153 de mii de lei, echivalentul a 12.750 de lei pe lună. Soțul judecătoarei a adus în familie 154 de mii din salariu și pensie. Iurie Iordan, și el vicepreședinte al Curții de Apel Chișinău, a înregistrat anul trecut venituri de 338 de mii de lei din salariul de la Curte și de la Institutul Național al Justiției. Soția sa a adus în familie 225 de mii de lei din salariu și o pensie de 57 de mii.

În 2018, judecătorul Dmitrii Fujenco a încasat de la Judecătoria Cahul și de la Curtea de Apel Comrat un salarior de 213 de mii de lei, iar soția sa a completat bugetul familiei cu alte 137 de mii. Adjunctul lui Fujenco, Grigori Colev, a câștigat anul trecut 276 de mii de lei din salarior, la care se adaugă patru mii din activitatea de președinte al comisiei pentru susținerea examenelor la Universitatea de Stat din Comrat. Soția sa, care este executor judecătoresc, a adus în familie alte 131 de mii. În conturile bancare ale celor doi sunt depozitate 214 mii de lei și 10.610 dolari, care le-au adus dobânzi de 11.500 de lei și 160 de dolari.

Împreună cu soția sa, Alexandru Gheorghieș, președintele Curții de Apel Bălți, a adunat anul trecut, din salarii, peste jumătate de milion de lei, mai exact 511 mii. La bancă cei doi au depozitat 126 de mii de lei.

**Mariana Colun
(Republcat: anticoruptie.md)**